

Priemonės „Tiesioginės paskolos nuo karo nukentėjusiems verslo subjektams“ sąlygų viešo aptarimo metu gautos pastabos

Pastabos	Pastaba, siūlymas, klausimas	UAB „Investicijų ir verslo garantijos“ (toliau – INVEGA) atsakymas
I.	<p>1. Patikslinkite 4.1. punktą: Ar tinkamas pareiškėjas yra transporto įmonė (arba kita paslaugas teikianti įmonė), kuri iki Rusijos agresijos prieš Ukrainą turėjo sutarčių su Rusija ir Baltarusija ir bendra gauta pajamų dalis 2021 m. iš minėtų šalių sudarė daugiau nei 25 proc.?</p> <p>2. Patikslinkite 4.2. punktą: Ar dujos plius šilumos tiekimas plius elektra kartu sąnaudose turi sudaryti ne mažiau kaip 8 proc.? Ar dujos, šilumos tiekimas ir elektra atskirai kiekvienas sąnaudose turi sudaryti po ne mažiau 8 proc.?</p> <p>3. Kaip „Apyvartinės Paskolos teikimo kaina Paskolos gavėjams“ skiltyje nurodyta palūkanų norma (ne mažiau kaip 5 proc.) koreliuoja su pagalba verslui?</p> <p>4. Ar palūkanos bus kompensuojamos pagal priemonę „Palūkanų kompensavimas smulkiojo ir vidutinio verslo subjektams“?</p>	<p>Paaiškinimai:</p> <p>1. Pagal priemonės „Tiesioginės paskolos nuo karo nukentėjusiems verslo subjektams“ (toliau – Priemonė) aprašymą netinkami pareiškėjai yra tik tie, kurie veikia finansų sektoriuje: „<i>nevykdo veiklos priskiriamos finansų, kaip tai suprantama pagal Lietuvos Respublikos finansinio tvarumo įstatymo 1 straipsnį, sektoriams</i>“. Aprašymo 4.1 papunktyje nurodytas kriterijus nustato, kad paskolos gavėjo importo arba eksporto su Ukraina suma ir (ar) importo su Rusija ir (ar) Baltarusija suma bendrai kartu sudėjus turi sudaryti ne mažiau kaip 25 proc. bendros paskolos gavėjo importo arba eksporto (įskaitant ir su Europos Sąjungos šalimis) sumos (vertinami duomenys už 2021 m.)</p> <p>2. Paskolos gavėjo gamtinių dujų tiekimo, šilumos tiekimo ir elektros energijos teikimo paslaugų sąnaudos už 2021 m. visas kartu sudėjus turi sudaryti ne mažiau kaip 8 proc. metinių paskolos gavėjo sąnaudų.</p> <p>3. Šia Priemone siekiama suteikti finansavimo prieinamumą verslo subjektams, kurie rinkoje dėl didelio rizikingumo tradiciniais būdais jo negauna. INVEGA yra pateikusi pasiūlymą Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai (toliau – Ministerija) taikyti verslui palankesnes paskolų palūkanas. Ministerija svarsto galimybę inicijuoti Priemonės valstybės pagalbos schemos pakeitimo notifikavimą Europos Komisijoje.</p> <p>4. Pagal šiuo metu galiojantį priemonės „Palūkanų kompensavimas smulkiojo ir vidutinio verslo subjektams“ sąlygų aprašą toks kompensavimas negalimas.</p>
II.	<p>1. Sutarties sudarymo mokestis yra tikrai per didelis. Kadangi paskolos bus aktualios SVV, tai tokį sutarties sudarymo mokestį siūlyčiau mažinti per pusę: „Apyvartinės Paskolos gavėjas moka 0,4 proc. dydžio Apyvartinės Paskolos sutarties sudarymo vienkartinį mokestį nuo Apyvartinės Paskolos sumos, bet ne mažiau kaip 100 Eur ir ne daugiau kaip 500 Eur. Apyvartinės Paskolos sudarymo mokestis, pagal Apyvartinės Paskolos davėjo išrašytą išankstinę sąskaitą, mokamas prieš Apyvartinės Paskolos sutarties pasirašymą“.</p> <p>2. Paskolos užtikrinimo priemonės. Manau, jei įmonės turėtų pakankamas paskolų užtikrinimo priemones, kreiptųsi tiesiai į banką.</p>	<p>1. Neatsižvelgta. Taikome vienodą sutarties sudarymo mokestį visose INVEGOS tiesiogiai įgyvendinamose paskolų priemonėse.</p> <p>2. Neatsižvelgta. Apyvartinių paskolų atvejų užstatas nėra privalomas. Aprašyme nustatyta, kad „Invegai“ atlikus Apyvartinės Paskolos gavėjo ir Apyvartinės Paskolos negražinimo rizikos vertinimą, vadovaujantis „Invegos“ patvirtinta metodika, priklausomai nuo rizikingumo lygio Apyvartinei Paskolai gali būti taikomos Apyvartinės Paskolos užtikrinimo priemonės.</p>

	<p>Šios skatinimo priemonės tikslas yra teikti apyvartinį finansavimą SVV, kurios dažniausiai neturi tokių užtikrinimo priemonių. Taigi, įvertinus paraiškas ir nusprendus suteikti finansinį skatinimą, reiktų valstybei prisiimti tokių paskolų riziką. Siūlyčiau šitą punktą iš viso išbraukti.</p> <p>3. Paskolos kaina – per aukšta minimali 5% riba. Tikrai siūlyčiau ją <u>žeminti iki 3%, taip pat nustatyti maksimalią ribą, pav. 7%</u> SVV jau teikdamas paraišką turėtų orientuotis kiek jam paskola gali kainuoti maksimaliai, o minimali riba turėtų būti žemesnė nei esanti rinkoje šiuo metu.</p>	<p>3. Neatsižvelgta. Priemonės aprašyme nurodyta minimali palūkanų norma yra suderinta su Europos Komisija ir patvirtinta 2022 m. rugsėjo 21 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. C(2022) 6840 <i>dėl Valstybės pagalbos „SA.104109 (2022/N) – Lietuva. Skatinamoji finansinė priemonė „Tiesioginės paskolos nuo karo nukentėjusiems verslo subjektams“.</i></p>
<p>III.</p>	<p>Norime įgyvendinti projektą, t. y. pasistatyti nuosavą nutolusią saulės elektrinę, kuri patenkintų mūsų elektros poreikius. Tokio projekto sąmata apie 300.000,00 Eur (įskaitant visą įrangą, elektros prijungimą į tinklą, žemės sklypą, darbus ir pan.).</p> <p>Raginame būtinai pakeisti šiuos punktus:</p> <p>1. Investicinės Paskolos suma turi neviršyti 15 proc. vidutinio Investicinės Paskolos gavėjo 3 paskutinių finansinių metų pardavimo pajamų dydžio. Galimas Investicinės Paskolos sumos dydis apskaičiuojamas vadovaujantis metinių finansinių ataskaitų rinkinių duomenimis. Jei Investicinės Paskolos gavėjas veikia trumpiau nei trejus metus, tuomet galimas Investicinės Paskolos sumos dydis apskaičiuojamas remiantis laikotarpiu, kuriuo Investicinės Paskolos gavėjas veikė iki Paraiškos pateikimo dienos; arba</p> <p>2. Investicinės Paskolos suma turi neviršyti 50 proc. Investicinės Paskolos gavėjo energijos sąnaudų, patirtų per paskutinius 12 mėnesių iki Paraiškos suteikti Investicinę Paskolą pateikimo mėnesio, sumos. Galimas Investicinės Paskolos sumos dydis apskaičiuojamas vadovaujantis Investicinės Paskolos gavėjo „Invegai“ pateiktais energijos sąnaudų patyrimą patvirtinančiais dokumentais. Jei Investicinės Paskolos gavėjas veikia trumpiau nei 12 mėnesių, tuomet galimas Investicinės Paskolos sumos dydis apskaičiuojamas remiantis laikotarpiu, kuriuo investicinės Paskolos gavėjas veikė iki Paraiškos pateikimo dienos.</p>	<p>Neatsižvelgta. Ribos maksimaliam paskolos dydžiui yra nustatytos laikantis Europos Komisijos komunikato Nr. 2022/C 131 I/01 „Laikinoji valstybės pagalbos priemonių, skirtų ekonomikai remti krizės sąlygomis reaguojant į Rusijos agresiją prieš Ukrainą, sistema“ (toliau – Komunikatas) 2.3 skirsnio nuostatų. Jame yra nustatyti paskolos pagal Priemonę sumos dydžio ribojimai. Kadangi Komunikatas neriboja pagal Priemonę galimų teikti paskolų paskirties, buvo priimtas sprendimas teikti tiek investicines, tiek apyvartines paskolas.</p> <p>Siekiant gauti finansavimą didesniems investiciniams projektams finansuoti, siūlome pasidomėti kitomis galiojančiomis priemonėmis, viena iš kurių „Paskolos, skirtos energinio efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energetikos projektams finansuoti“ yra orientuota būtent į atsinaujinančius išteklius:</p> <p>https://www.vipa.lt/paskolos-saules-elekrinems-ir-saules-elekriniu-parkams/</p> <p>https://www.vipa.lt/paskolos-energinio-efektyvumo-projektams/</p>

	<p>Šiuos punktus siūlytume keisti taip:</p> <p>1. Investicinės Paskolos suma turi neviršyti 50% vidutinio gavėjo 3 paskutinių finansinių metų pardavimų pajamų sumos.</p> <p>2. Jei tai investicinė parama (juk ne vartojimo parama), tai su elektros sąnaudomis neturėtų būti susieta, nes jei įmonė daug moka už elektrą, tai ji nepasiskolins tiek, kad įsirengtų savo saulės ar vėjo parką. Bet jei jau būtina sieti, tai tą ribą pakelti 400%. Skambėtų maždaug taip: Investicinės Paskolos suma turi neviršyti 400% energijos sąnaudų, patirtų per paskutinius 12 mėnesių.</p> <p>Dar galėtumėte pridėti tokia išlygą, kad jei įmonė planuoja investuoti į atsinaujinančius elektros išteklius (saulės, vėjo ir pan.), kurią bet kuriuo atveju užstatys (žemės sklypą su įrengta elektrine, kuri yra itin likvidi) tai investicinė parama gali būti lygi 2 paskutinių metų įmonės apyvartų sumai ar tarkime ne didesni nei paskutiniai 3 metų pelnai padauginus iš keturių.</p>	
IV.	<p>1. Numatytas maksimalus paskolos dydis limituojamas 15 proc. nuo paskutinių 3-jų metų pardavimų pajamų. Reiškia tie apgyvendinimo subjektai, kurie per pandemijos laikotarpį neturėjo galimybės nevaržomai teikti savo tradicinių paslaugų, ir jei 2020 m. gavo valstybės paskolą, toliau negali pretenduoti į šią paskolą ?</p> <p>2. Antras šios paskolos ribojimas. Numatytas 50 proc. energijos sąnaudų už paskutinius 12 mėn. yra nelogiškas, nes energetika ženkliai pradėjo brangti tik nuo š. m. vasaros. T. y. matematiškai išvestas galimos paskolos dydis, gali padengti tik 1,5 mėn. šiuo metu gaunamų „Ignitis“ sąskaitų už dujas ir elektrą sumą. Turėtų būti nemažesnė nei paskutinių 12 mėn. energetikos išlaidų suma, nevertinant anksčiau valstybės suteiktų apyvartinių paskolų sumos.</p>	<p>1. Paaiškinimas. Reikalavimo, suteikiant paskolas pagal šią Priemonę, įvertinti visas kitas gautas valstybės lengvatines paskolas nėra, maksimalios sumos ribojimas yra tik šio Komunikato pagrindu parengtų priemonių atžvilgiu.</p> <p>2. Neatsižvelgta. Paskolos sumos dydžio nustatymo kriterijai yra Komunikato 2.3 skirsnyje, pagal kurį parengta Priemonė. Tad priemonės aprašyme šių kriterijų, nepakeitus Komunikato, koreguoti negalime.</p>
V.	<p>1. Tikrasis energetinis karas prasidėjo, kai prasidėjo tikrasis karas, t. y. šiais metais, o ne 2021-aisiais. Energetiniai resursai neprognozuojamai pabrango būtent šiais metais. Todėl pasiekti numatomą 8% rodiklį 2021 metais yra sunku. Todėl priemonė – mažai veiksminga.</p> <p>2. Pagal aukščiau nurodytą rodiklį mūsų įmonių grupėje gali pretenduoti vienintelė įmonė. Tačiau ji sunkiai atitinka keliamus finansinius rodiklius. Todėl klausimas: ar grupės kita įmonė ar visa</p>	<p>1. Paaiškinimas. Šio rodiklio esmė yra ta, kad, jei 2021 m. įmonės energijos sąnaudos sudarė 8 proc. visų įmonės sąnaudų, tokia įmonė laikoma daug energijos išteklių sunaudojanti. 2022 m., pakilus energijos kainoms, ji yra laikoma nukentėjusia.</p> <p>Nukentėjimo vertinimo kriterijai nustatyti Priemonės schemoje. Tad, norint pakeisti vertinimo kriterijų, būtinas Priemonės schemos keitimas ir Europos Komisijos pritarimas.</p>

	<p>grupė įmonių gali būti kaip užtikrintojas, kad remiama įmonė bus pajėgi įvykdyti prievolės. Nesant tokios galimybės vėlgi priemonė nėra veiksminga.</p> <p>3. Viena įmonė gali pretenduoti tik į apyvartinę paskolą ar kartu ir į investicinę paskolą? Niekur nėra nurodyta, kad tai draudžiama.</p> <p>4. Pagal priemonę išvardinti remiami įmonių veiklos kodai. Kokiais kriterijais jie buvo parinkti (suprantu, kad tai ES sprendimas)? Paėmus tekstilės sritį, tai papuola tik pirminis tekstilės apdirbimas, t. y. sluoksnos gamyba ir verpimas. Visa likusi tekstilė palikta už borto. Apribotos galimybės Lietuvos tekstilės pramonei pasinaudoti šia priemone, nežiūrint, kad ji yra labai imli energetikai ir aprūpina darbu didelį kiekį žmonių ir ne tik didmiesčiuose.</p>	<p>Ministerija, rengdama Priemonės schemą, konsultavusi su verslo atstovais ir jų manymu 8 proc. yra pakankamas indikatorius.</p> <p>2. Paaiškinimas. Grupės įmonių laidavimas pagal Priemonę yra galimas.</p> <p>3. Paaiškinimas. Taip, gali pretenduoti tiek apyvartinę, tiek į investicinę paskolas, t. y. į abi. Vienam Paskolos gavėjui gali būti suteikiama tik viena apyvartinė paskola ir vienam paskolos gavėjui ar įmonių grupei vieno investicinio projekto finansavimui viena investicinė paskola. Bet kokiu atveju suteiktų paskolų suma turi neviršyti Komunikate nustatytos maksimalios galimos sumos.</p> <p>4. Paaiškinimas Tai yra Europos Komisijos nustatyti ir Komunikato I priede nurodyti ekonominės veiklos kodai. Europos Komisija juos yra įvardinusi kaip „itin paveiktus sektorius ir pasektorius“.</p>
VI.	<p>Teikiame pasiūlymus:</p> <p>1. Leisti išmokėti dividendus be išankstinio paskolos davėjo rašytinio leidimo, jei paskolos gavėjas vykdo paskolos sutartyje nustatytus tam tikrus kovenantus.</p> <p>2. Leisti skolinimąsi tarp paskolos gavėjo grupės įmonių.</p> <p>3. „privatus investuotojas“ – ar tai yra paskolos gavėjas? Jei ne – siūlome netaikyti šio apribojimo, nes paskolos gavėjas investuoja savo lėšas, jam nereikia privataus investuotojo nuosavų lėšų daliai.</p> <p>4. Ar čia kažkurioje vietoje atsiras paskolos gavėjo „de minimis“ lėšų panaudojimas (paskolos sutarties mokesčiui, garantijai, ar kt.)?</p>	<p>1. Neatsižvelgta Laikomės nuostatos, kad įmonė visų pirma turi gražinti paskolą pagal Priemonę ir tik tada mokėti dividendus. Bet kokiu atveju, galima kreiptis į „Invegą“, kuri individualiai įvertinusi situaciją, gali duoti sutikimą dividendams išmokėti.</p> <p>2. Neatsižvelgta. Žr. pirmo punkto atsakymą. Suteikti paskolas galima gavus „Invegos“ rašytinį sutikimą.</p> <p>3. Paaiškinimas Priemonės aprašyme nustatyta, kad „<i>Privačiu finansuotoju gali būti Investicinės Paskolos gavėjas ir Lietuvos Respublikoje ar užsienio valstybėje veikiantis fizinis ar juridinis asmuo, kuris prisideda prie Investicinio projekto įgyvendinimo</i>“. Taigi paskolos gavėjas taip pat yra laikomas privačiu investuotoju.</p> <p>4. Paaiškinimas „De minimis“ pagalba šioje Priemonėje neteikiama.</p>

VII.	<p>Mūsų nuomone reikalavimas Paskolą gaunantiems subjektams būti nutraukusiems santykius su Rusija/Baltarusija iki 2022-08-31 (3. Neturi arba yra nutraukę prekybinius santykius įsipareigojimus su Rusijos Federacijos (toliau – Rusija) ir (ar) Baltarusijos Respublikos (toliau – Baltarusija) fiziniams ir (ar) juridiniams asmenims ne vėliau kaip iki 2022 rugpjūčio 31 d. Atitiktis šiame papunktyje nurodytam reikalavimui vertinama pagal Apyvartinės Paskolos gavėjo „Invegai“ pateiktą informaciją (patvirtinimą apie prekybinių įsipareigojimų nutraukimą arba jų neturėjimą); terminas turėtų būti pakeistas į „ne vėliau kaip iki paraiškos pateikimo dienos“.</p> <p>Kadangi panašaus reikalavimo ankstesniuose kvietimuose nebuvo, manome, kad nepakeitus šio reikalavimo, dalis verslų netektų galimybės pasinaudoti šia programa ir būtų pažeisti lygiateisiškumo principai.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Šis reikalavimas nustatytas Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2022 m. rugsėjo 22 d. įsakymu Nr. 4-1004 „Dėl skatinamosios finansinės priemonės „Tiesioginės paskolos nuo karo nukentėjusiems verslo subjektams“ schemos patvirtinimo“ patvirtinta schema (toliau – Priemonės schema).</p> <p>Ministerija Priemonės schemos projektą, skelbė viešai Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (toliau – TAIS). Buvo sulaukta vienintelė Lietuvos verslo konfederacijos pastaba, kad terminas iš „ne vėliau kaip iki 2022 m. birželio 30 d.“ būtų pakeistas į „ne vėliau kaip iki 2022 m. rugpjūčio 31 d.“ Į šią pastabą Ministerija atsižvelgė.</p>
VIII.	<p>Daug žaliavos ir komplektuojančių medžiagų importuojame, o pagamintą produkcijos dalį parduodame vietinėje rinkoje bei eksportuojame (eksportas į Ukrainą, Rusiją, Baltarusiją bendrai sudaro labai mažą dalį).</p> <p>Klausimas - pasiūlymas:</p> <p><u>Ar negalima būtų vertinti importą (25 proc.) iš Ukrainos, Rusijos ir Baltarusijos tik su visu įmonės importu?</u></p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Nukentėjimo nuo karo sukeltos krizės kriterijai yra nustatyti Priemonės schemoje, todėl Priemonės sąlygų šiuo metu keisti negalime.</p>
IX.	<p>1.Vienas iš kriterijų, numatytų priemonėje yra energijos sąnaudos (Apyvartinės Paskolos gavėjo ar Investicinės Paskolos gavėjo energijos sąnaudos sudaro ne mažiau kaip 8 proc. metinių Apyvartinės ar Investicinės Paskolos gavėjo sąnaudų, vadovaujantis Paskolos gavėjo metinių finansinių ataskaitų rinkinio, pavirtinto 2021 m. duomenimis). Įmonės atkreipia dėmesį, kad nors energetinis karas prasidėjo jau praėjusiais metais, bet jis nebuvo tiek stiprus ir energetiniai resursai neprognozuojamai pabrango būtent šiais, 2022 metais, todėl 8 % rodiklis yra per didelis, jei duomenys vertinami 2021 m., todėl siūloma vertinti 2022 m. sausio – rugsėjo mėn. duomenis. Taip pat siūloma vertinti Apyvartinės ar Investicinės Paskolos gavėjo</p>	<p>1. Žr. atsakymą į V pastabos 1 punktą.</p> <p>2. Žr. atsakymą į V pastabos 4 punktą.</p> <p>3. Žr. Atsakymą į V pastabos 2 punktą.</p> <p>4. Žr. Atsakymą į V pastabos 3 punktą.</p>

	<p>fiksuotas energijos sąnaudas - iš bendrų sąnaudų eliminavus tiesiogines gamybos medžiagų sąnaudas.</p> <p>2. Europos komisijos komunikato „Laikinoji valstybės pagalbos priemonių, skirtų ekonomikai remti krizės sąlygomis reaguojant į Rusijos agresiją prieš Ukrainą, sistema 2022/C 131 I/01“ I priede išvardinti veiklos sektoriai ir pasektoriai neapima Lietuvoje nukentėjusių verslų, pvz.: tekstilės sritis apima tik pirminį tekstilės apdirbimą (sluoksnos gamybą ir verpimą), visa likusi tekstilė nepatenka, nors energetiškai yra labai imli ir susiduria su ypatinga situacija dėl likvidumo, darbo vietų išsaugojimo (sektorius sukuria daug darbo vietų tiek didmiesčiuose, tiek regionuose).</p> <p>3. Kaip minėjome tarpusavio susitikimuose, įmonės yra išnaudojusios savo apyvartines lėšas, finansiniai balansai yra pablogėję, todėl dalis negalės atitikti keliamų finansinių rodiklių. Kai kurios įmonės priklauso įmonių grupėms, todėl joms būtų palanku, jei kita grupės įmonė ar visa įmonių grupė galėtų užtikrinti, kad remiama įmonė bus pajėgi įvykdyti prievoles.</p> <p>4. Taip pat įmonėms kyla klausimas ar viena įmonė galės pretenduoti į abi paskolas: apyvartinę ir investicinę?</p>	
--	--	--